

ՌԻՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԼՅՅԵ ԿԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Իլանսաթրն պէհէր սաթը-
 րը իշին պլրինի տէֆա ճ
 իրնին տէֆա 2, 45 և-
 չիւնիւ 45 սայր տէֆա-
 րա իշին 15 րդ: Իլան սը-
 րաւորնա գոնու լմեան ի-
 սանթրն սաթըրը 8ըւտուր:
 Մէքթուգ 45 սայրէ
 Գալաթիւսա թէնճէ մպի-
 բաղարնորն վազը 7, 20
 Իրսի իսանթրն կարա-
 պէտ 8, ֆախսեան իսի-
 նէ 45 օնուրի ճէճէ ար:

ՆԻՒՄԷՐԹ 1954

363 2 26

ՖԵԼԵՄԻՆԿ Ա. ԸՍՄԻՔ

ՏԱԽԻԼ ԻՅԷ

Պար տիւ Պօսթօր դադէթաքնն, Լանտրանքն թայմըզ զադէթաքննտան նազլէն տէրէ իյէտիյի պիր պէնտին խիւլասայի մանլի տիր :

ՏԷՎԼԷԹԻ ԱԼԻՅԷՆԻՆ ՈՒՄՈՒՐԸ ՄԱԼԻՅԷՆԻ

Պիր գաչ սէնէտէն պէրու : ինկիւթէրու տէվլէթինին, Էվրօպա բայիթախթլարքնտա պուլունան սէֆարէթլէրին սըրը քեաթիպլէրի, պուլունաուղլարը մէմլէքթլէրին ումուրը մալլէսի իլէ, թիճարէթ վէ աճվալը սանախէսի հագգընտա, քէնտի տէվլէթլէրինէ, աբա ոքրա լայիհալար իրսալինէ մէմուր խալիմիլէր իտի : Պու տէֆա, իշ պու լայիհալարտան, պիրէր իրսալէ ոլարագ ճէմ ոլունմուշ ոլան տէօրթ գըթա լայիհա, բարլամէնթօեա թագտիմ գըթըմըզ վէ պուլունարտան պլրի, տէվլէթի Ալիյէնին 1872-73 սէնէյի մալլէսի պիւտճէսինէ տայիր Տէրտաւտէթ ինկիլթէրա սէֆարէթի սըրը քեաթիպլի Մ. Հօրաւ իրւմ ոլտըն էսէրի պուլունմուշ տուր :

Պունտան ագտէմ, երնէ սէֆարէթի միւշարիլէյի մէմուրլէրինտէն Մ. Պաւրօն, մէմալիքի մահրուսէնին տհվալը մալլէսի իլէ վէրկի ուտուլի հագգընտա թանդիմ իյէտիյի լայիհալար, հագգան զայիթ զիդըյմէթ էվրտագատտ ոլունտուղու միսիլու, պու տէֆաքի միւմայիլէյի Ռիւմպուլտըն թանդիմքէրտէթի ոլան լայիհա տախի, անլէրտէն աչաղը գալմաղ : Պու արալըգ տէվլէթլէր պէօյիւք պէօյիւք պօրճլարա տիւշար ոլարագ, պիւլէրէնէ ինկիլթիլէրին սէնտէթի հալի, պիր թագըմ տիւլէթի էճնէպլէնին իյֆայի թահիւտաթընտա ոլան իգթիտարընտան պաղլը ոլունուղու հալտէ, օն սէքիզ սէնէտէն պէրու տիւլէթի սայիրէտէն զիւտէն իսթիլէրին պուլունտուղու հալտէն պիւլէթի ալիյէնին պուլունտուղու հալտէն պիւլէթի տիրէթի, ֆայիտէլի տիր զանն իտէրիզ :

Միւմայիլէյի Մ. Ռիւմպուլտ, սէլէֆի միւմայիլէյի Մ. Պաւրօն գատար, տէվլէթի ալիէնին մալլէսինտէն մէյեուս ոլմանարագ, հիւքիւմէթի սէնիլէ իլէ էնալինին շաեանը թահսին ոլան ահվալընը մէյուտան գօեան վէ մէմալիքի մահրուսէնին թագիլի սէրվէթլէրի իզէրինէ իարար իտէն թագըմ իլէ հէմէֆըեար տըր :

Մէլիւր լայիհալար միւթալատքնտան հասըլ ոլան իթիլթաթ շէօյլէնէ թարիֆ ոլունապիլիքի քի տէվլէթի ալիլէ, Էվրօպանքն էն մութաղամ վէ սահիպ գուտրէթ տէվլէթլէրի սըրասընա կէնէպլիլիքի տէն տէ, պուլունա իշին ետըլմաթը լաղըմ կէլէն շէյլէրի ետընաթըզ դայրէթ վէ հիւմէթ սահիպի պիր զաթ զուհուր իթմէմիլ տիր, վէ տիւլէթի էճնէպլէնին, ոսլթահաթ լը սէնիլէնին ինգըրաղը մալլէսինին մէն իտէնէք գատար նուֆուղ ու թէէսալիլէրի եօգ տըր : Մ. Ռիւմպուլտըն թարիֆ լայիտիլէ վէճհլէ, տէվլէթի ալիլէնին վարիտաթ վէ մէսարիֆաթընըն թահգըգ վէ թէտըգըք իլէ պիր գաթ տախա քէսպի գուլվէթ իտէր, շէօյլէքի, միւմալիլէյի էվլէթի էմիլտէ, կէլէնտէ իլան ոլունան 1872-73 սէնէսի վէ անտէն էվլէթի թանդիլմ ոլունան պիւտճէթիլի մուգաեհսէ իթմիլ վէ շու մուգաեհսէտէն հասըլ ոլան ֆարգլարը պէնտան իտէրէք տէմիլ տիր քի 1862-63 սէնէսի պիւտճէթիտէն թէքմիլ վարիտաթ, 19 458 575 Օսմանլը իրտաքնա պալիլը ոլմուշ վէ հալ պու քի 1874-72

սէնէսինին թէքմիլ վարիտաթը, 17 միլեօն 455 265 լիրա վէ պունտան օն սէնէ էվլէթի, եանի, 1862-63 սէնէսի պիւտճէթիտէն վարիտաթը մէգպուրէ, եալընըք, 14 միլեօն 949 089 լիրա վէ 1859-60 սէնէսի պիւտճէթիտէն, 9 միլեօն 744 608 լիրա տան իպարէթ պուլունմուշ տուր :

Պու սուրէթլէ, սէնէյի հաղըրէտէ վարիտաթ, քի միլեօն արթմըշ տըր տէյի թահսին ոլունմադտա իքէն, էվլէթի օն սէնէլէրտէ, եալընըք 3 811 016 լիրա, եանի եիւզտէ 30 արթմըշ վէ պու թարիֆաթտան անլաշլըտըք վէճհլէ, մէմալիքի Միւմալիլէնին վարիտաթը, օն իւշ սէնէ զարֆընտա իքի միսիլ չօղալմըշ տըր :

Հալ պու քի, վարիտաթըն արթտըքը գատար մէսարիֆաթ տախի արթտըք, պու սուրէթլէ վարիտաթ, անճագ մէսարիֆաթա քիֆայէթ իտէպլիլիլ տիր Սէնէյի հաղըրէտէ, քէշֆ ոլունան մէսարիֆաթ, 19 458 570 լիրա եա, վէ կէլէն սէնէ 20 695 745 վէ 1862-63 սէնէսինտէ 13 416 237 լիրա եա վէ 1859-60 սէնէսինտէ 11 088 583 լիրա եա պալիլը ոլմուշ տուր : Պալէատէ կէօսթէրիլիլիլ վէճհլէ սէնէյի հաղըրէտէ, իշին, Պապը ալի ճանիպինտէն կէլէնտէ իճրա գըլընան թէնսիլթաթտան տօլաեք մէսարիֆ էքսիլմիլ իսէտէ, պուլունալ պէրապէր, մէսարիֆաթը մէգպուրէ, օն սէնէտէ եիւզտէ գըրգպէշ, վէ 13 սէնէտէ, 75 արթմըշ տըր : Պունլարա նէգարէն, տէվլէթի ալիէնին իսթիլթաղ աղտ իթմէնէ պալաւտըքը վաղըթ, սէրվէթ մէնպալարը, զանն ոլունան մըգատարտան բէք չօգ զիւտատէ ոլունուղու մէյուտան չըգտըգտան սօնրա, հիւքիւմէթի սէնիլէ պուլունուղու իթիլթաղ, լիւզումունտան զիւտատէ իսթիլթալ իթմիլ տիր :

Կէրէք էնլի բօյիլթիգա վէ կէրէք սէրմաեհտարան իշին պաշլընա նաղալը տիդգաթա ալընաճագ մատտէ, աղտ ոլունան իսթիլթաղաթ, վարիտաթըն տայիրէսինտէ մի տիր, եօգսա, վարիտաթը մէգպուրէնին թէհամիլլէնտէն զիւտատէ տիր, պուրասընը թահգըգ իթմէքտէն իպարէթ ոլունուղու ճիհէթլէ, մէգըիւր լայիհա, պու մէսէլէյի հալ ու թէսիլիլէյի մէտար ոլուր, շէօյլէքի, էնալինին իգթիտալը տէրէնէսինտէ վէ իթիֆաշ հալինէ (բարօրութիւն) էքսէրիա պաղըլմա ետրագ, վիրիլիլէրին արթմըլմըշ ոլմաթը, տէվլէթի ալիլէ վարիտաթընըն արթմասընա սէպպի էվլէթ ոլուպ, Ռումէլի վէ Անատոլու գըթալարը էնալիսի, վիրիլիլէրին պարը աղիմինէ թէհամիլլէ իտէմէնէնէք տէրէնէնէ կէլիլ վէ պունա տէլիլ ոլմաթ իւղրէ, Սէլանիք վէ թըրհալա ճիհէթլէրինտէ, էնալի էքսիլմէքտէ վէ զիրաթ ինգըրաղ պուլմադտա ոլունուղտան պաշլգա, էրգրումտա մուղիմ ինկիլթէրա գօնաօլոսուտն, 1870 սէնէսինտէ ֆիւրտիսթանքն ահվալընա տայիր թանդիլմ իլէտիյի լայիհաեա նէգարէն, էեալէթի մէգպուրէտէ զիրաթտան ալընան վէրիլիլէրին արթմասըն զիրաթթա պաշլը իսլահաթ իլէ չօգ մահուրաթ տալընմաթընտան նէշէթ իթմէնէրէք, եալընըք աչար պէտէլթիլընըն արթմըլմաթընտան նէշէթ իլէտիլի անլաշլըմըշ տըր : Հալ պու քի, վարիտաթըն տէվլէթին պու տէրէնէ արթմասը, եալընըք վիրիլիլէրին արթմըլմաթընտան նէշէթ իթմէյիպ, 1854 սէնէսինտէն պէրու, կէրէք սանախէ վէ կէրէք մահրուսէ պիւտճէթիտէն պիր թարագը վէ սէլամէ-

դը վուգու պուլմուշ ոլունուղու ինքեար ոլունմադ :

Էվրօպանքն սէրմաեհսի, մէմալիքի մահրուսէնին հէր թարաֆընա սիրաեհէթ իթմիլ վէ աղտ ոլունան իսթիլթաղաթըն պէօյիւք գըսմը, հէրնէ գատար իսրաֆ իսթիլիլ իսէ տէ, երնէ մէմալիքի միւմպիլթ գըլմաեա ետրտըմ իթմիլէր տիր : Միւմալիլէյի Ռիւմպուլտ շէօյլէ տէր : « Մէմալիքի մահրուսէտէ, գուլվէթի մահսուլիլէնին արթմասը, եալընըք զահիլի (առ երեւոյթ) ոլուպ, վարիտաթըն արթմասը, վիրիլիլէրին արթմասընտան նէշէթ իթմիլ տիր տէյի իտտա իթմէք, մուլթըքը ինսաֆ վէ հագգանիլէթ օլաւաղ, մուղալիլիլ օլարագ, մէմալիքի մահրուսէնին թագիլի գէնիլիլիլէ մէնպալարը օլ գատար չօգ տըր քի հէրնէ գատար իտարէսի ուլունուղ օլա վէ ահվալը մալլէսինտէն թէտապիրի զայիրի մինսաիպէ իթիլիլաղ օլունա պիլէ, պու սէրվէթ ալա թիւքէնմէք » :

Տօլլուսու, միւմայիլէյի պու միւթալէսաթը թատիք իթմէքտէն պաշլգա չարէ եօգ տըր, չիւքի հէրնէրէտէ, պիր էեալէթ, էյի իտարէ օլունուղ իսէ, վիրիլիլէր արթմըլմաթաղըն, հիւքիւմէթին վարիտաթը չաբուգ սուրէթտէ արթմըշ, էնալիսի բարա գաղանմըշ վէ օն պէշ սէնէ էվլէթ, ալա բարա արթմըլմաթը, բահաթ եիւզիլ կէօրմէմիլ, վէ իսթիլթալիլ վէ մէտէնիլէթտէն մահրում գալմըշ ոլունուղու հալտէ, պունլարըն քեաթիֆէսինէ մալիք ոլուր : վէ պունու պիր գաթ տահա իսպաթ իթմէք իշին, Էվրօպալըլարըն, Էքսէրի պու սուրէթլէ իտարէ օլունան մահսէլլէրտէ սէրմայէ ճէլպ իտէրէք, պիր թագըմ թէշէպպիլաթա գըեամ իլէտիլլէրի կէօսթէրիլիլիլ, զիրա, Էվրօպալը բարա գաղանմաթըն եէրէ կիտիպ իշէ էվլունմաղ, վէ մէմալիքի մահրուսէնին էքսէր մահսէլլէրինտէ պունճապանքը վէ թիւճաւ շիրքէթլէրին թէհասիսի, թիւքիլաթա սէրվէթ վէ իթիֆահ հալըն մէվճուտ ոլունուղունա իսպաթ տըր :

Պունլարը, իշին էյի թարաֆը օլուպ, ֆէնա թարաֆընա նաղըք քէլամ ոլունուր իսէ, շու գատարընըն զիւքի քեաթի տիր, շէօյլէքի, տէվլէթի ալիլէնին տէնուրը մուլթաղաթաթ, պու կիւնքի կիւն, 149 միլեօն ինկիլթլէրա սընա պալիլը ոլուպ, պու տէնուր, 1854 սէնէսինտէն պէրու աղտ ոլունմուշ վէ պունուն ֆայիլիլ իլէ բէս էլ մալիլին թէէտիլէսի իշին, կէլէն սէնէ 8 345 135 ինկիլթլէրա, վէ պու սէնէ, 8 593 365 ինկիլթլէրա սըլաղմ կէլմիլ տիր : 1862 սէնէսինտէ, տէնուր մէգպուրուն բէսէլմալ վէ ֆայիլիլ թէէտիլէսի իշին եալընըք 2 միլեօն 535 000 ինկիլթլէրա, վէ 1859 սէնէսինտէ 1 միլեօն 577 823 ինկիլթլէրա իգթիլթա իթմիլ տիր : Պու հալ նաղարէն, տէնուր մէգպուրէնին թախսիաթը սէնէվիլէսի, օն սէնէտէ իւշ գաթ, վէ օն իւշ սէնէտէ պէշ գաթ արթմըշ տըր : Պէօյիլէք պիր մուհարէպէ օլմաեալաթ, պիր տէվլէթին իսթիլաթաթըն ալիլիլիլ իշին պօրճուր պու տէնէնէ արթմըշ օլմասընէ էնալիլ եօգ տուր Տէվլէթի ալիլէ քեաթիֆէյի թահիլաթաթըն իյֆա իթմիլ ոլուպ, պու պապտէ անա հիլ պիր շէյ աղվ ոլունալ, անճագ սալթանաթը սէնիլէնին, տայիլա էմիլիլէթ վէ իթիլաթալալըք ոլունուղուն թատիլիլ իլէ պէրապէր, քէնտի իթիլաթը վէ սէլամէ-

թիլին պաղաթը իշին, ումուրը մալիլէսինտէ իսլահաթը աղիլմէտէն պաշլգա, պիր գաչ սէնէտէն պէրու վուգու կէլէն մէսարիֆաթըն սուրէթի գաթիլէտէ էքսիլթիլմէսի իգթիլթա տըր : Եւ կէլէն օն իքի մահ գարֆընտա իգօնօմիա իճրա օլունաճաղընա տայիր պէօյիլէք պէօյիլէք վատէր ոլունմուշ վէ Պապը ալիլէ պունլարտան պաղըլարը, գուլվէտէն ֆիլիլէ կէթիլիլիլ, եանի, բէք չօգ քիւլիլէք մէմուրլարըն մահաք զիւտտէսիլլէ թէնգիլ գըլընմըշ վէ պաղը էեալէթտէ, եիւզտէ էէթմիլ պէշ թէնգըհաթ իսթիլիլ վէ հաթիլթա, թէնգըհաթը մէգպուրէտէն տօլաեք, թըրհալա վէ Սէլանիքտէ սէնէվիլ, 35 000 լիրա, վէ Պոսնտա 21 000 լիրա, վէ կիրիտտէ տախի 27 000 լիրա գատար իտալիլէն տէվլէթի վարիտաթ կիւլմիլիլ տէ, նէ չարէքի, պու թէնգըհաթ, պաշլընա մէսարիֆաթտա իճրա օլունմաթմըշ տըր : Գիւլիլէք մէմուրլարըն մահալընը թէնգիլ իթմէք գօլալ տըր, ֆաղաթ, Պապը ալիլ, ապէրի ճիհէթլէ արթիլէ մէսարիֆիլէր իթտիքէն, զըրիւլը զըրիւլը իւղէրինէ սըբարըշ իթմէք իլիլէ տէվամ իթտիքէն, վէ պիր թագըմ պէօյիլէք մէմուրլար, իտալիլէնիլ տէվլէթտէն ֆահիլ մահալար ալիլ իթտիքէն վէ պիր թագըմ լիւզումուղ մէսարիֆիլէր պաղըք գալթըքճա, Պապը ալիլին, իգօնօմիա իթմէք պապընտա վուգու պուլաճագ գարալարը թէհասիլիլ գալըր :

Էվլէթլէրի իճրա իլիլտիլ մէմուրիլէնէթլէրէ պաղաթը իլիլուտէ տախի պէօյիլէք իճրաթաթլար իթմէյի միւգթէտիր տիր տէյի հագգընտա էմիլիլէթ իսթիլպիլիլ Միւմալթ բաշա հաղըրէթլէրին, պու տէֆա մէսնէտի տատարէթէ թայիլիլպուլլուլալարը, եէնի պիր մէսլէք իթիլիլաղ պուլլուլմաթըն մէմուլ իթտիլիլ, վէ տէվլէթի ալիլիլին իտարէնէ շէօհիլթիլ նէ տէրէնէտէ ոլունուղու եաղընտա անլաշլըր :

ԹԷՎԼԷԹԻ

Հէրսէք մըթասարըքիլըլը, ինտէ մըթասարըքիլը սապըք սաատէթլու Հասան պէյ էֆէնտի հաղըթլէրինէ, Պէնդաղի մըթասարըքիլըլը, Գըպըլը մըթասարըքիլը սապըք սաատէթլու Սըլիլ բաշա հաղըթլէրինէ, Մամուրիլէթ իւլաղիլ մըթասարըքիլըլը, Տիւրպպէքիլ մէթուպճուսու սապըք իղլլէթլու Սաիտ էֆէնտիլէ, Ատանա վիլայէթի մէթուպճուլուղու, ֆահաթ թահրիլթ միւտիլի սապըք Մէհմէտ Էմին էֆէնտիլէ թէվճիհ պուլլուլմուշ տուր :

Չաթը ալիլ սատարէթլէնհանին մաղամը սատարէթլէ գուլուլէրի իտապէրի, Սամսոն վէ Ամասեաեա վաթըլ ոլունուղտա, պիլիլմէլէ էհալիլ պէլտէ թարաֆընտան իղհարը սիւրուր վէ շատիւմանի զըմիլնտա, ֆէվլէլաթտէ շէնիլլէր իճրա օլունմուշ տուր :

Թէտըքը մուհասէպաթ նամըլլա պաղը զէվաթը աղամտէն միւրէքըպ Պապը ալիլաթ պիր գօմիլիլնէն թէշիլլ ոլունաճաղը իլիլիլիլ տիր :

Մապէյիլի հիւմաիլուն պաշ քեաթիլիլ աթուլիլթլու պէյ էֆէնտի հաղըթլէրի տիւնքի կիւն Պապը ալիլէ տաղիլէթլէ, Չաթը վալայի Սատարաթմիլ իլէ պաղը կէնա միւլաքէթաթտա պուլունմուշ տուր :

Թէնգըհաթ զէմանքնտա եօլ վիրիլէն մէմուրլարըն, երնէ պուլունտուղլարը տայրէթլէրէ ալընմասընա տայիր իրաւէյի ալիլէ սուտուր իթմիլ վէ շիմ-

տիտէն էլիզաբէթ հիւմանուս խաղինէ-
սինճէ ինքնապէս պաշտօնը իր տուկի
իշխարիմը տիր :

— Բարիտին Ալիանս իզրայէլի ինքն
նէհուտիւնէ ճէմլիէթինին, մէզհէպ
վէ միլլէթ փարզը իթմէքսիդին, Գուզ-
կունճուգ հարիգդէտէկեանքնա թէվի
օլունմագ իւղրէ, պու տէֆա 31000 ֆը-
րանք եօլլամը օլտուղու Նէօլօղսնամ
րուս զաղէթասընտա օգունմուշ տուր :

— Սատրապամ հաղթէթլէրի, պու
տէֆա վալիլէրէ պիր գըթա միւզէք-
քէրէյի ումուսի իրապի իլէ, չիֆթճի-
լէրի, էօշիւրճիւլէրին զուլմէքարլըգ-
լարքնա գարը հիմանէ իլլէմէլէրին
էմր պուեուրմուշլար տըր :

— Այտըն վիլայէթինին րէսմի դա-
ղէթասընտա օգունտուղունա Նէզարէն
հիւքիւմէթի մանէլլիյէ, շէհրի մէզ-
քիւր ճիվարլարքնա խարապ իտէն իրի
հայտուտ պէօլիւլիւնէ թէլէֆ իթմիշ
տիր. մէզքիւր պէօլիւլէր, էքսէրիեա
Միւսիլմանլարտան միւրէքքէպ իմիշ :

— Սըրպտան կէօնտէրիմիշ օլտուղու
հալտէ կիզլիճէ թիւրքիւեա իտիսալ
գըլմաւա չալըլլան պիր չօգ պարուլթըն
իքրէզին եաղընլարլընտա զապլթ իտիլ-
միշ օլտուղու իքրէզրէն վիլայէթինին
րէսմի դաղէթասընտա օգունմուշտուր :

— Սուրիյէ վիլայէթի տալիլիտէ
վազը, Եսպիա շէհրինէ տէօրթ սաաթ
ուզաղլըգտա քեային Այի Եօրիլի նամ
քիլիսէսի խարապ օլտուղունտան, ի-
էճիլլ Մ. Ժօթ Զարիֆի ճանիպինտէն
իւանէ օլարագ իքի իւղլ իրա իթա
զըլընտըղը դաղէթալարտա կէօրլիւ-
միւշ տիր :

— Տիւնքի Մանգուլմէմիզտէ տէրճ
իտիլէն «Նիսա թայիֆէմիզ» իւնվանլը
պահս եարքնա դարմը տըր :

— Պունտան չէնս կիւն ագտէմ Գա-
լաթտան Մուշու. Հայ համմալըն պիրի,
գաղաէն սօլ աեաղը թըրքմիլայ արա-
պասընն թէքէրէքլէրի ալթընտա գա-
լարագ էլիլմիշ, վէ օրատան դալտըրը-
լարագ թէտալիսի զըմիլընտա, ալթըն-
ճը տայիլիլ խաթաթանէսինէ կէօթիւ-
րիւլմիւշ օլտուղունտա եաղմը իտիւք :
հէր Նէ գատար պիր գաշ հէքիմ թօ-
լանքա, մէրգուլուն աեաղը քէսիլմէ-
սինին լուղումու օլտուղունտա կէօրիւլ,
տիղլինտէն եօղարը ամէլիեաթը ինքա
օլունմուշ իսէ տէ, Նիհայէթ գուրթու-
լամաեղա, իշ պու բաղար իրթիսի կիւ-
նիւ վէֆթթ իլլէմիշ տիր :

Պու միւնտէպէթլէ ալթընք տայի-
րէ խաթաթանէսի իւզէրինէ պաղը մա-
լիւմաթլար վէրիլիւ, Եէօլլէ քի մէզ-
քիւր խաթաթանէ, Բէնճէյմպի հաղա-
րքնտան Պէյ օլլունա չըգաճագ ճատ-
տէնին ճիվարլընտա պաղլէլէր իլլինտէ
պէօլիւք վէ հալաւտար պիր իսլամգօ-
նաղը օլուպ, օտալարը վէ խաթաթա-
լըն եաթագ, չարապ վէ չամաշըլարը
զայէթ թէմիզ վէ զիւտաէ մէտէն շա-
եան տըր, վէ պիր հաղիւք Ֆրանսըզ
թապիլիլի եէվմիէ խաթաթալարա վիղի-
թա իտիպ, տէօրթ Նէֆէր մարապետ
գատընլար մարիֆէթի իլէ տալիլ հէր
ընթի վէ հէր միլլէթտէն պուլունան
խաթաթալարըն եէեէճէք վէ իլլէճէքլէրի
թէվիլ օլունտուր, վէ ինգալընա կէօրէ
իլաճարը տալիլ վաղթլինտէ մէրգուլմէ-
լէր իլլիլթմէքտէ տիրլէր : Հէր Նէ գա-
տար պէշ ալթը Նէֆէր խըտմէթճիլէր
վար իսէ տէ, խաթաթալարըն պու կիպի
խըտմէթլէրի տայիլմա մէզպուրէ մարա-
պիտէր կէօրմէքտէ տիրլէր, վէ եէվ-
միլլէրըք էլլի խաթաթա էքսիւք տէյիլ
տիր :

Միթընք տայիլիլէնին պու խաթաթա-
լանէյի զիւշտա իթմէսի իլէ տուղուն-

սու էհալլիյէ պիւլիւք պիր խըտմէթ
իթմիշ տիր, նաալ քի Պէյօլլու վէ Գա-
լաթա վէ ճիվարլարքնտա վազըթլը
վազըթսըզ կիճէ վէ կիւնտիւք ատամ
վուրուլուր, եարալանքը, արապա չի-
նէր, հայլան թէքէր, պու կիպիլէր վէ
սայիր պիր չօգ պիքէս քիմէնէլէր,
թէտալիլէրինէ պաղլմագ իւզրէ,
մէզքիւր խաթաթալանէյէ Նաղլ օլու-
նուր, վէ պէօլլէ պիր մահալտէ պու-
լունան պէլէտիյէ խաթաթալանէսինտէ,
քի եէվմիէ օն օն պէշ եարալը էքսիւք
տէյիլ տիր, պիւլարէ եարալըլարըն եա-
րէլէր լայըքլիլէ գայրըլըպ թէտալի-
լէրինէ պաղմագ իլլին պիր ճէրքաճը
պուլունմամաթ տօղրուտու զայէթ թէ-
էսիւք օլունմագ պիր հալ տըր :

Ալթընք տայիլէ Նէզարէթի մէզ-
քիւր խաթաթալանէ «Նիլին ալտա պիր
գաշ պին զշ, մասրաֆ իթտիլի հալտէ,
էն էլլէմ օլան պիր ճէրքահա տալիլ
ալտա պիր գաշ եիւզ զշ. վէրիպ, պի-
լարէ վէ պիքէս եարալըլարը խըտմէթ-
ճիլէրին էլլինտէն «գուրթալարըլընտա
էհալլինն տահա զիւտաէ մէմիւնիլէ-
թինի պատի օլաճաղընտա շիւքհէ եօգ
տըր :

Ի Լ Ա Ն

Միլթէվէֆա Տատեան Ներսէս Է-
ֆէնտինին Մաքրի քէօլիւնտէ չըմէն
տըֆէր ըսթաթիօնըն իթթիսալինտէ
միլթէսարըք օլտուղու 20,000 արըն
մըգտարը միւք արասը պու տէֆա
վարիլէրի թարաֆընտան բարչա բար-
չա սաթլըճագ օլուպ, թալիպ օլան-
լարա, զիւտաէ մալիւմաթ ալմագ ի-
չին, գասսամ գաբուսուլտա միլթէ-
վէֆանքն թէքէքէսի մէմուրունա թէշ-
րիֆ պուեուրմալէրի իլան օլունտուր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

1872 օգոստ. 1 ի կէտիկ վիաչա

... Խմբագիր :

Ձեր լրագրոյն ... րդ թուոյ մէջ
թաղ. խորհրդոյս վարմունքը կշտամ-
բող երկու նամակներ հրատարակուած
էին, Տ. Սինանեան և Թ. Թ. Թովակիմ-
եան ստորագրութիւններով :

Խորհուրդս պարտ համարեցաւ թէ
նոյն յարգոյ նամակագրաց և թէ ձեր
աղնուութեան ինդրած բացատրու-
թիւններն հրապարակաւ տալու, բա-
ցատրութիւններ՝ որք խորհրդոյս գոր-
ծոյ պատկերը կը պարզեն թաղիս ող-
ջամիտ աղգայնոյ առջև :

Ա. Թէ, ինչպէս կը կարծուի, թաղ.
խորհուրդս ոչ միայն նախորդ թաղ.
խորհրդոյ օրով եկեղեցի ոյն և դպրոցաց
չինութեանց համար միտերուած ամեն
պիտոյքն անհոգութեամբ վատնած չէ,
այլ նաեւ կը պահպանէ զանոնք, և կը
հսկէ նոցա վերայ ջանալով նաեւ ժամ
յառաջ սոյն չինութեանց ձեռնարկել,
որու համար հարկ եղած արտօնու-
թիւնները գրեթէ ստացած է :

Բ. Թաղ. խորհուրդս իւր վարմանց մէջ,
մեծ պակաս մը լցուցած է նաեւ օրի-
նաւոր հաշուետետրի մէջ նշանակելով
եւեմուտքը և իւր նիստերն արձանագ-
րելով, (մինչ նախորդ թաղ. խորհրդ-
ոյն ժամանակ այս պէաքը կամ մու-
յուած կամ անկարելի դատուած էր) :

Կը հրաւիրեմք զթաղեցիս՝ որ, երբ
ուզեն, գան թաղ. խորհրդարանն, և
ամենայն ինչ քնեն, այս հրաւերը կը-
նեմք նաեւ նոյն յարգոյ նամակագրաց,
և կը խնդրեմք որ ուրիշ առեւ ո և է
գիտողութիւն կամ պահանջ եթէ ու-
նին, համարձակ թող դիմեն առ մեզ
և բացատրութիւն պահանջեն, զգու-
շանալով թիայն սխալ և անհիմն տարա-
ձայնութիւններ հրատարակել :

... Խմբագիր. Ներկայս Ձեր ազա-
տախօս թերթին մէջ հիւրընկալելու բա-
րեհաճելիք խնդրելով :

Մնամք յարգանքօք

Ի Դիմաց Թ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ
Նալարէթ Գ. Շահպալ. Ս. Գրիգորեան

Ծ Ր Ե Գ Ի Ր
ՈՒՍՄԱՆՑ ԺԱՌԱՆԵԱՌՈՐԱՑ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

ՍՈՒՍԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՈՈՅ
ՀԱՅՈՅ ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲ.
ԵԱՆՅ

Ե Ի
ՊԱՅՄԱՆԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ
ԱՇԱԿԵՐՍՈՅ

Դաստիարակութեան և կրթութեան
կարևորութիւնը ժխտող չըկայ ներկայ
դարուս մէջ, ուստի և մենք այս մա-
սին խօսելու հարկ չեմք տեսներ այս
տեղ. բայց վարժարանաց մէջ աւան-
դըւած ուսմանց և գիտութեանց ընտ-
րութիւնն, բաշխումն և մատակարա-
րութեան եղանակն շարունակ դիտողու-
թեանց և հետազոտութեանց ենթակայ
են այն աղգաց մէջ, որոնք անդու և
հետաքնին փորձերով համոզուած են,
որ նոյն իսկ դաստիարակութեան և
կրթութեան արդիւնաւորութիւնը կա-
խումն ունի ուսմանց և գիտութեանց
պատկանաւոր բաշխումն և մատակա-
րարութեան բարւոք եղանակէն : Թէ
մինչև ինչ աստիճան մտադրութեան
և նկատողութեան առնուած են սոյն
կարևոր պայմաններն մեր աղգային
վարժարանաց մէջ, այդ մասին չեմք
ուշեր ոչ իստիլ և ոչ պարսաւադիր լի-
նել այլոյ. որովհետեւ իւրաքանչիւր
դպրոցական Տեսութիւն կամ Հոգա-
բարձութիւն այն չափով և այն եղա-
նակաւ տնօրինած է իւր հոգացողու-
թեան յանձնուած վարժարանը, որ-
չափ որ թեւադրած են իւր ըմբռնումն
ու կարողութիւնն Դաստիարակութեան
և կրթութեան պայմաններուն նկատ-
մամբ :

Այլոյ բրածներուն պարսաւադիր չը
լինելէն զատ՝ այն նպատակն ու յան-
դըքնութիւնն ևս չունիմք, որ մեր յը-
րաքիրն իբր օրինակ ներկայացնեմք
ամեն աղգային վարժարանաց համար,
վասն զի մենք ոչ միայն գոհ չեմք
տակալին մեր յրաքիրն, այլ կը վա-
ւազիմք աւելի ընդարձակ ծրագիրներ
և բարձրագոյն վարժարաններ տեսնել
մեր աղգին մէջ, Սակայն մեր սոյն
սուրբ վախաքն անույանելով հանդերձ՝
հարկ կը համարեմք, ըստ բաղձանաց
հարցասէր աղգայնոյ, առաքելական
աթոռոյս յառանգաւորաց վարժարա-
նի ուսմանց յրաքիրն և աշակերտաց
ընդունելութեան Պայմաններն հրատա-
րակել ի գիտութիւն աղգին :

Որովհետեւ ուսմանց և գիտութեանց
գլխաւոր առարկայքն են Աստուած,
Մարդ և Բնութիւն և իւրաքանչիւրն
սերտ կապակցութիւն ունին իրարու
հետ, ըստ որում՝ ճանաչել և սիրել
ՂԱՍՏԱՎԱԾ՝ կենթադրէ ճանաչել և սի-
րել զմարդ, իսկ ճանաչել և սիրել ըզ
մարդ՝ կենթադրէ ճանաչել և սիրել
զընութիւնն իւր համօրէն աստուածա-
բանութեան և բարիքներով, ուր կ'ապրի կը
անանի և կը գործէ մարդն իւր յաւի-
տենական գերագոյն նպատակին հաս-
նելու համար. ուստի և Ս. աթոռոյս
յառանգաւորաց վարժարանի ուսում
ներն սոյն երեք մեծ հիմունքներու
կամ ուսմանց գլխաւոր առարկայներու
վրայ բաշխուած են :

Ա. Աստուած

Ճշմարտապէս զԱստուած ճանաչելու
սիրելու և պաշտելու համար կ'աւան-
դըլն :

Ա. Պատմութիւն Արարչագործու-
թեան, Նախախնամութեան և Սիրոյն
Աստուծոյ, այն է պատմութիւն Հին
և Նոր Աստուածաշունչ յետակարանաց

Բ. Քրիստոնէական վարդապետու-
թիւն, այն է ուսումն ճշմարտութեանց
որք հիմունք են հաւատոյ :

Գ. Բարոյագիտութիւն, այն է ու-
սումն պարտաւորութեանց մարդոյ առ
Աստուած, առ անձն, առ ընտանիս
առ ազգն և առ մարդ. իւրաքանչիւր :

Դ. Պատմութիւն յաղթական զին-
ւորութեան Եկեղեցւոյ և Եկեղեցական
կարգաց, ծիսից, աւանդութեանց և
կանոնադրութեանց Ս. Հարց, առանց
խառնելոյ սոցա հետ հերետիկոսաց և
անքրիստոնէաց կրօնից պատմութիւն-
ներն, որոնք ուսանելու չափ կարևո-
րութիւն չունին :

Ե. Հոլութեան կամ քահանայական
Աստուածաբանութիւն, այն է ուսումն
պարտաւորութեանց հոլութի, որպէս
քարոզի և ուսուցչի Ս. Աւետարանի :

Բ. Մարդ

Ճշմարտապէս ճանաչելու համար ըզ
մարդն թէ՛ առանձինն և թէ՛ իբրեւ շա-
ռաւիղ աղգի և անդամ հանուր մարդ-
կութիւն կ'աւանդուին :

Ա. Բնախօսութիւն, այն է ուսումն
կազմութեան կենսականութեան, ա-
ռողջ պահպանութեան և զգուշութեան
ի վիստոյ և այլն և այլն : Ընդ սմին
և Մարդաբանութիւն, այն է ուսումն
զարգացման և կատարելագործութեան
կարողութեանց մարդոյ :

Բ. Պատմութիւն համարիւն աղգի :

Գ. Պատմութիւն աղգաց, իբրեւ կա-
պակից աղգային պատմութեան :

Դ. Վասն աղգային պատմութեան,
իբրեւ սերտ կապակից, ուսումն Հայե-
րէն լեզուի :

Ե. Վասն պատմութեան Տաճկաց և
տեղական ու քաղաքակցական յարա-
բերութեանց՝ ուսումն Տաճիկերէն և Ա-
րաբերէն լեզուաց :

Զ. Վասն պատմութեան Եւրոպաց-
ւոյ և օտարաղգեաց՝ ուսումն Գաղղիա-
րէն և Գերմաներէն լեզուաց :

Գ. Բնութիւն

Բնութիւն իւր օրէնքներով քաջ ճա-
նաչելու համար իբրեւ ընդհանուր աս-
պարէզ մարդկային կեցութեան, դոր-
ծունէութեան, շահավաճաւորութեան
և այլն և այլն, կ'աւանդուին :

Ա. Աշխարհագրութիւն :

Բ. Բնապատմութիւն :

Գ. Բնագիտութիւն :

Դ. Մաթեմատիկական գիտութիւնը,
այն է թուաբանութիւն, երկրաչափու-
թիւն և այլն, որոնք վերբերական կեր-
պով միայն կապակցութիւն ունին վե-
րոգրեալ ուսմանց և գիտութեանց հետ,
այն է դիւրին օրէնքներով կը թեթեւ-
ցենեն մարդոյ հոշուական աշխատանք-
ներն :

Ե. Երաժշտութիւն :

Զ. Մարմնամարդութիւն, որ բայց ի
սովորական զբօսանքէն, կը կայանայ
այժմ պարտիզի մշակութեան մէջ, այ-
սինքն աշակերտներն ունին իրենց հա-
մար յատուկ պարտէզ, որոյ բերն
հողը մաքրեն, ածունեւ կաղմեն,
սերմունք կամ տունկեր ցանեն, ջուր
հանեն, ոռոգանեն և այլն և այլն,
բոլորն աշակերտաց կը վերաբերին, և
իրենց երեկոյեան զբօսանքն սոյն մշա-
կութեան նուիրուած է, որ և մարմնա-
մարդութեան գիւրին և առողջապահիկ

Կրօնական համարում է իրենց համարու-
ի. Նկարչությունը:
վերոգրեալ ուսմանը անհրաժեշտ
և սկսած են և կը մտադրարարուն
այժմ առաքելական աթոռոյս ժառանգ-
աւորաց վարժարանի մէջ, բայց ի
քննադատութեան, մարդարանութեան
և Գերմաներէն ու Արաբերէն լեզուներ-
ըն, որոնք բարձրագոյն դասարաններ-
ըն մէջ պիտի աւանդուին. վասն զի
ուսմանց բաշխումն եօթնամեայ շրջան-
ներու վերածուած է և հազիւ տակա-
ւին չորրորդ դասարանը պիտի սկսի
Օգոստոս ամսոյն մէջ, զինի տարեկան
հարցաքննութեան,
Գույց մեր ուսումնական շրջա-
ններէն շատերն բարեփոխական ե-
ռանդէ շարժում ալտի փափագին
ուսմանը և լեզուներ ևս յաւելաւ
տեսնել մեր Նորագոյն մէջ, մանաւանդ,
իրեն պատշաճաւոր մեր վարժարանին,
Երբայցեքէն, Յունարէն և Լատինարէն
իրեն հին լեզուներ, սակայն թէ՛ Ս.
Աթոռոյս կորորութեան բարձր է այս

յաւելումն և թէ՛ մենք համազում
ենք, որ եթէ օրինաւոր աւանդուն
Գաղղիարէն և Գերմաներէն լեզուներն,
որոց մէջ մագուած են և կը մագուին
ամեն լեզուաց գիւտը ճոխութիւնը,
կարող են ամեն բարեսէր միափառներ
լցուցանել: Այսչափ այս մասին:
Իսկ գաղղի աշակերտաց ընդունու-
թեան Պայմաններուն, վարժարանիս
եօթնամեայ քոյութեան յաճախակի ձա-
խող և յաջող փորձերն առաջի աչաց ու-
նեղով Ս. աթոռոյս ներկայ Ուսումնա-
կան Խորհրդոյ որոշմամբ և՛ տնօրէն Ժո-
ղովոյ հաճութեամբ տնօրինուած է:
Նախ՝ վարժարանիս մէջ շարունակ
երեսուն որք և աղքատ հրաթոշակ ա-
շակերտներ խնամել (որոց թիւն արդէն
լրացած է) և միանգամայն թոշակա-
ւոր աշակերտներ ևս ընդունիլ:
Երկրորդ՝ իւրաքանչիւր թոշակաւո-
րի համար 30 Օսմանեան ոսկի տարե-
կան թոշակ առնուլ, մէն մի վեցամա-
սայն կանխիկ:
Երրորդ՝ թոշակաւոր աշակերտա-

ցուն պէտք է որ ի սկզբան իւր հետ
ունենայ վեց վեց գոյգ շապիկ, վար-
տիք, գուրպակ, թաշկինակ, վեց հատ
երեսօրեկ, վեց հատ անկողնոյ սաւան,
վեց հատ անձեռնոյ (սեղանի համար),
յետ ընդունուլ թեան ինչպէս կերա-
կուրն, նոյնպէս և զգեստն վարժարա-
նէն կը մատակարարուին:
Չորրորդ՝ ընդունուլու աշակեր-
տէն լաւ Հայերէն գրել, կարդալ պո-
հանել և առանց այս պայմանին չըն-
դունիլ:
Հինգերորդ՝ անպատճառ նորեկ ա-
շակերտէն իննդեան, Միտումութեան և
Առողջութեան վկայագիրներ պահան-
ջել, և հասակն ևս պէտք է լինի 12-14
տարեկան:
Վեցերորդ՝ նորեկ աշակերտ մի
ցունուր և ցունի ամսոյ մէջ միայն
Ուսումնական Խորհրդոյ ներկայու-
թեամբ քննութեան և վկայականներն
արձանագրութեան զինի ընդունիլ:
Եօթներորդ՝ աշակերտ մի որ կա-
րողանայ քննութիւն տալ և 2րդ կամ

3րդ դասարանը մտնելու յաջողիլ, և-
թէ հասակաւ 14-16 տարեկան ևս լի-
նի, ընդունիլ:
Ութերորդ՝ եթէ աշակերտ մի իւր
ուսումն աւարտելէն և վկայագիրն ըն-
դունելէն զինի փափագի իւր անձը դա-
տարակալութեան պաշտօնի նուիրել,
ըստ իւր յօժարութեան և ըստ տնօրէ-
նութեան Ուսումնական Խորհրդոյ, կա-
րող է երկու տարի յաւանգաւորաց
վարժարանի մէջ մնալ և գործնական
ուսուցչութեան մէջ կրթուիլ: Եւ եթէ
թոշակաւոր է նոյն աշակերտն, աոյն
երկու ամաց համար թոշակ չը պահան-
ջուի:
Ի դիմաց ուսումնական Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Գ. Ս. Խաչատրեան Մ. Վ. Մուրադեան

ՍԱՀՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գաղթատա Բնակչական Բազարներ
Ն. 29 Խոսի Խանընտա

ՏԵՐ ՍԱՍՏԷԹ ՄԻՒԼԱԳԱՐԸՆՏԱՆ ՂԱԼՄԹԱ ՎԷ
ՊԷՅՈՂԼՈՒՆՏԱ ԹԱՀԹ ԻԷԼ ՍԲԶ ԹԻՄԱԿԻ ԵՕԼՈԻ
ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Իշ պու գումարանեա ճանիպի Տէվլէթի Ալիյէտէն գապուլ վէ թաւադ-
պուրուլուշ օլան նիդամաթը տախիլիյէ իւթիկապընձա թէշթիլ օլունուպ
սերմայէտի հէր պիրի երկիրմիյէր ինկիլիկ լիւրաքնտան իպարէթ օլմագ իւդ-
րէ: օն իթի պին պէշ երիւզ հիսսէյէ միւնգապըմ իթի երիւզ էլլի պին ինկիլիկ
լիւրաք տըր:
Սէնէտաթը մէզքիւրէնին պին իթի երիւզ էլլի առէտի աւհապը իմթի-
եաղա, վէ պէշ պինի տախի մուգալէլէնամէնին իւշիւնձի մատտէսի մու-
ճիպինճէ, թէպապի Տէվլէթի Ալիյէյէ մախուու տաւր:
Տէր ստատէթտէ պուլունան Պանդ-Օսմանի իլէ, Լօնտրապաքի չիւպէ-
սի, իշ պու հիսսէլէրէ թալիպ օլանլարը տէֆիթէրէ գալտ իլէ, հիսսէլէրին
պէտէլաթընը ախլա, մէզքիւր գումարանեա թարափընտան մէլուն տուրլար:
Մէզքիւր հիսսէլէր Պանդ-Օսմանիտէ, ալափրանկա աղօթթօսուն օն տօ-
դուքունճու վէ երկիրմինճի իլանլէրի, սապաշալթըն ալափրանկա սաաթ օն-
տան տէօրաթ գաաաւոր, եանի սաաթ իւշտէն օնա գաաաւոր սաթըլաճագ, վէ
թագսիթի պէր վէճհի աթի իլիթ օլունամագ տըր:
Ինկիլիկ լիւրաք
Ատէն
2 Հիսսէնին հիւնի իշթիւրաքնտա
4 Հիսսէ սէնէտաթընըն թէվիլ վէ իթաքը դէմանքնտա
4 Պին սէքիլ երիւզ եթթիլ իթի սէնէսի ալափրանկա թըլլինի սա-
նի իպթիտաքնտա
3 Պին սէքիլ երիւզ եթթիլ իւշ սէնէսի շուպաթը իպթիտաքնտա
3 Սէնէյի մէրգուլէ մայիս իպթիտաքնտա:

20
վերին թէգապի իլին, ինչաթ միւտտէթինճէ, սէնէլի երիւզ պէշ
փալիլ վերլէճէլի կիպի, վէ թէգապի իլին մէզքիւրէյի քեամիլէն իլիթ իտէն-
լէրէ տախի, սէնէլի երիւզ պէշ հիսսալթըն փալիլ թէտիլյէ օլունամագ
տըր:

ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ ԻՏԱՐԷ ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸ
ՏԵՐ ՍԱՍՏԷԹՏԷ
Տէվլէթիւ Լաճէմ քաշա հաղթէթիլէրի,
Աթոքէթիւ Ահմէտ վէֆիգ Էֆէնտի հաղթէթիլէրի,
Սաաթէթիւ Սալիս պէյ Էֆէնտի հաղթէթիլէրի,
Ղալաթա պանդէրլէրինտէն Մ. Շարլ Հէլպիգ
Լ Օ Ն Տ Ր Ա Տ Ա

Խորաւանթի անդաքնտան Տօնալտ վալէրիլէր, վէ բարլամէնթօ աղաքն-
տան Թօմաս Հիւլի, վէ ճօն իսթիւլաթի, վէ Օթթիլէլ Շարլ վաթէրլիւտ
Լօնտրապա պուլունան Պանդէրլէրի, Լօնպար սօդաղընտա 67 Նիւմէրօտա-
սաքն Մ. Կլին, Միլա, վէ Քիւրի վէ չիւրէքաթը, վէ ալօթաթիւրը Բօյ, վէ
վինիլաթի Սթիլի սօդաղընտա, 4 Նիւմէրօտա սաքն Մ. Պիլօֆ, Պօլաթի
Պիլօֆ, վէ վէքալէլէն քեամիլիլ ճօն վալտէն օլուպ, Տէր ստատէթտէ
մուլաղդաթի գալէսի Պէյօղլունտա Նաաթի սօդաղընտա 6 Նիւմէրօտա, վէ
Լօնտրապա պուլունան մուլաղդաթի գալէսի Լէտէնիլ սօդաղընտա 1 Նիւ-
մէրօտա տըր:
Մէզքիւր քալաթի անձն թէշթիլնտէն մագուլտ, Գալաթատան Պէյօղ-
լունտա գաաաւոր թաճիլ էլարիլ պիր տէմիր եօլու ինչաթ իլին, ճանիլի Տէվ-
լէթի Ալիյէտէն միւնգապըմ միւնգապըմ իլին պուլաթիւր օլան իմթիլեա-
լը իշթիլիլ, վէ մէզքիւր տէմիր եօլու ինչա իթմէր վէ իլլէմ մէքտէն իպա-
րէթ տըր:
Մէզքիւր իմթիլեալըն միւտտէթի, տէմիր եօլու իմթիլընըն իթմալի իլին
մուլաթիլաթէն թալիլն օլունան միւտտէթտէն իթիպալէն, զըլլի իթի սէնէ

օլուպ, կէրէք Տէրաաաթէթտէ, վէ կէրէք Գալաթա վէ Պէյօղլունտա տէմիր
եօլուն հէր իթի թարափընտա, իթի քիլօմէթիւ մէսաֆէ տախիլիլտէ վագը
մահէլէրտէ պու միսիլու պիր տէմիր եօլ ինչա, վէ չէհլին պիր մահէլիլտէն
մէքքիւր տէմիր եօլ մէվիլընտ, վէ պուրաաաա տիլէր մահէլէլէն Էմանէթի
վէ քիլօք քաաաաաա վաաթթաթ իլլէ հէր նէվի Էմթաա, վէ Էլաա, վէ հու-
պուպաթ նագլ իթմէյէ սահիպ իմթիլեալըն հագաթը Էմէնէնտը վար տըր:

ԻՐԱՏԷՆ ԹԱԽՄԻՆԻ
Գալաթատան Պէյօղլունտա եալթընը երիւքաթ-գաաթըմ իլլէ Բէնէլէնպիհ
բաղաթը ճատտէթիլնտէն քիլիլեթիլմիւրուր վէ ուպուր իալէն քէսանն առէ-
տի գըրդ պիլի միւթէճալիլ օլուպ, պուլաթաա եալթընը երկիրմի պինի, ֆիլի
միւթէլաթթ օլարագ օթիլլ Բարա իւճիլթիլ, մէզքիւր տէմիր եօլ իլլէ իմրար
դըլլընտըն հալտէ, 15 պին դշ հաաթլաթը եթվիլլէ վուդու պուլաթ: Լիւպալը
վուգուֆուն Էֆիքաթընա կէօրէ, պու տէմիր եօլ իլլէ կիտիպ կէլէճէք եօլու-
լարըն առէտի երկիրմի պինի թէճալուգ իտէճէլի տըրքեաթ օլուպ, չիւնքի,
Լիօն չէհլիլտէ ինչա օլունան վէ օն սէնէտէն պէրու իլլէմէքտէ պուլունան
պու միսիլու պիր տէմիր եօլ իլլէ, եօլուլարըն օնտա եթալիլ նագլ օլուն-
մագաա, վէ պիր տէ սիւրաթ վէ սուհուլէթ վէ իւճիլթիլ նագլ իլլէճէ Էհվէ-
նիլթիլ ճիհէթիլիլ իլլէ, ալաթիլաթիլ պիլթիլապի նիւպէթիլ քիլիլլէ իւդէ թէ-
ղալիլա իտէճէլի, մէրթէպէլի պէտահէթտէ տըր:
Իօլու նագլ իլլտէն հաաթ օլան վարիտաթա, Էմթաա վէ Էլաա իլլէ, Էաթ-
վաթ վէ լէվաղիլաթ ինչալիլ վէ պարիլիլ վէ արապա իւճուրաթը նագլ իլլէսի
իլալլէ օլունտուլու, վէ մէզքիւր Լիօն տէմիր եօլունտէն իլլէմէ վէ մուհաֆա-
ղաթ մէսաթիլի 4500 տէն 4800 ինկիլիկ լիւրաք տէրէճէսիլտէ օլունտուլունտան,
իլլէմէ վէ մուհաֆաղա մէսաթիլի օլարագ 5000 ինկիլիկ լիւրաք չըքաթըլաթը
հալտէ, սաֆի պիր խալիլ թիճարէթ գալաճագը տըրքեաթ տըր:
Էլ հաաթ, մէզքիւր տէմիր եօլու, պիր կիւնտէ, եանի, 16 սաաթիլաթըն-
տա 80 պին եօլու, վէ 4000 թօնէլաթ Էմթաա վէ Էլաա նագլ վէ իմրար իտէ-
պիլլէճէք սուրէթտէ ինչա օլունամագաա պուլունտուլունտան, վարիտաթըն
պիլթիլտըն թէղալիլա իտէճէլի տըրքեաթ տըր:

ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՃՐԱՍԹ
Խարիլիլ մէզքիւր իլլին, օնու Գալաթատա, վէ օն իթիլի Պէյօղլունտա երկիրմի
իթի Էմթա իլլիլա օլունտուլունտան, Էմթա միւպալաթըն հէման պիլթիլ,
վէ իմալաթ օն մահտէն պէրու պէտ վէ միւպալաթթ օլունտա, քէմալի
կէրմի իլլէ ինչա գըլլընտա պուլունտուլունտա, վէ եօլուն թուլի մէճուլիլտէսի-
լան պէշ երիւզ էլլի մէթրօտան, Էլ եթվիլ իթի երիւզ եթթիլ իթի մէթրօտա
հաֆի իտիլիլ տըր:

Ի Լ Ա Ն
Հիւքիլմէթի սէնիլլէ իլլէ Մ. Գալան պէյիլնտէ թաաթի օլունան իմթիլ-
եաղաթըն վէ թարիլիլ մէզքիւր իլլին հալիլ օլունտուլունտան թէրք վէ ֆէ-
րալը, վէ ալաթիլաթ ինչաթընտա միւպալաթթ իլլէ Տէրաաաթթ
միւլաթաթթընտան Գալաթա իլլէ Պէյօղլունտա պէյիլնտէ թաաթ Էլ արդ տէմիր
եօլու գումարանեաթ միւնտէսիլտէ 1872 սէնէսի թէմուլունտան ալթըն թա-
րիլիլ իլլէ միւնագընտ մուգալէլէնամէ Պանդը Օսմանիտէ մէվիլաթ օլունտուլուն-
տան, հիսսէ սէնէտաթ իլլիլաթընտա թալիլ օլանլար, պուլաթըն ալաթաթը
միւնտէրիլլէսիլ իթիլա իտէպիլլէճէքը, վէ հիսսէլէրին չէրալիլ իլլիլ-
րաթըն միւպէյիլ Նիւմուլէրի, վէ իսթիլաթիլիլ հալտէ, գումարանեաթըն
չիւրթիլ մուգալէլէնամէսիլ իլլէ նիդամաթը տալիլիլտէն թիւրքէն վէ ֆը-
րանսըլաթ, վէ ինկիլիլտէ սուրէթիլլին ալիլ իլլէսի պիլլէճէքը տըր:
Հիսսէ սէնէտաթ իլլիլա իտէպիլ, իսթիլաթիլիլ պիր մաղաթըն սէնէտի ալաճագըն,
վէ թէգաթիլ իլլին, Պանդը Օսմանիտէն պիր մաղաթըն միւպաղաթթ ալիլ իտէճէքըն տըր: Պուն-
լար, թէգաթիլ իլլին քեամիլիլ թէտիլլէ օլունտուլունտա միւթէպաթըն, հիս-
սէտաթըն թալիլ իւդէրիլլէ եա հալիլիլ ալիլ, վէ հալաթ իսթիլիլ հիսսէ սէ-
նէտաթը գալթիլիլ իլլէ միւպալաթթ օլունամագ տըր:
Ֆիլ օ թէմուլաթը Բուլի 1911, վէ ֆիլ 19 թէմուլաթը Էֆիլէնճիլ սէնէ 1872: